

Facebook

www.facebook.com

Lenka Bartošová
3.ročník
5.12. 02008

Facebook

www.facebook.com

Charakteristika:

Facebook je sociálna utilita založená Markom Zuckerbergerom 4. februára 2004. Pomáha ľuďom efektívne komunikovať s priateľmi, rodinou či kolegami z práce. Spoločnosť vyvinula technológie, ktoré uľahčujú zdieľanie informácií pomocou sociálneho grafu - digitálneho mapovania sociálnych spojitostí reálneho sveta ľudí. Používateľom Facebooku sa môže stať každý, kto má prístup na internet a jeho vek presahuje hranicu 13 rokov. Pred začiatkom používania Facebooku (rovnako ako u všetkých podobných systémov) je potrebné sa zaregistrovať. Podmienkou registrácie je zadanie identifikačných údajov – meno a priezvisko, emailová adresa, heslo, pohlavie a dátum narodenia. Po úspešnej registrácii sa dostanete na svoj novo vytvorený Facebook účet a môžete začať objavovať čaro Facebooku a využívať všetky jeho vymoženosti spolu s ďalšími 120 miliónmi aktívnych užívateľov.

Popis:

Tento systém je vytvorený z mnohých sietí, každá je založená na regióne, meste, pracovisku alebo škole. Užívatelia siete majú povolené prezerat' si väčšinu profilov v danej sieti a pripájať sa ku skupinám. Každý profil obsahuje stenu, info priestor, fotografie a iné súčasti.

„Stena“ je fórum pre priateľov užívateľa, slúži na zanechanie odkazu alebo komentára na iný odkaz. Okrem odkazov od priateľov sa na stene zobrazujú správy jednotlivých aplikácií, ktoré užívateľ používa a záznamy o nových priateľstvách užívateľa. Pokiaľ sa majiteľovi steny nepáči obsah odkazu na stene, môže ho z nej odstrániť alebo úplne vypnúť zobrazovanie akéhokolvek obsahu.

„Info priestor“ obsahuje okrem súkromných informácií (ako je meno, priezvisko, vek, pohlavie, škola, zamestnanie, záujmy, obľúbené filmy, knihy, seriály či citáty), aj informácie o užívateľovom členstve v skupinách Facebooku a zobrazuje skupiny, ktorých je fanúšikom. Môžu sa tu objaviť výsledky rôznych vedomostných a osobnostných testov alebo testov, ktoré vytvoril iný užívateľ pre zábavu.

Jednou z najväčších vymožeností Facebooku je nahrávanie neobmedzeného množstva fotografií a fotoalbumov. Podľa prieskumov comScore je Facebook jedničkou v zdieľaní fotografií na webe. Každý fotoalbum môže obsahovať až 60 obrázkov. Pri pridávaní albumu systém umožňuje s fotografiami rotovať, pridávať k nim titulky či komentáre a označovať osoby na obrázku. Komentár môžu zanechať aj ostatní užívatelia prezerajúci si danú fotografiu. Správa o označení osoby sa tejto osobe zobrazí na stene v jej/jeho profile a fotografia je pridaná medzi fotografie dotyčnej/dotyčného. Ak fotografiu užívateľ nechce mať zobrazenú vo svojej kolekcii, odstráni označenie svojej osoby z obrázku a ten zmizne z jeho fotografií. Pre každý z albumov si užívateľ zadáva špecifické práva na jeho prezeranie, viditeľnosť môže nastaviť napríklad len pre svojich priateľov alebo pre osoby v určitej sieti, alebo ho ponechá voľne dostupný na prezeranie každému.

Okrem nahrávania fotografií, Facebook umožňuje aj nahrávanie videí a posielanie video správ. Užívatelia môžu vidieť videá svojich priateľov alebo videá natočené ich priateľmi.

Neopomenuteľnou časťou profilovej stránky sú „Boxy“. V priestore boxov sa nachádzajú niektoré aplikácie využívané užívateľom. Ostatní užívatelia, ktorým je sprístupnený obsah týchto stránok, majú možnosť si ich prezerat', a ak sa im nejaká z nich zapáči, môžu si ju vyskúšať.

Ďalšou súčasťou je aplikácia „Poznámky“. Táto aplikácia povoľuje užívateľom zdieľať ich život písaním. K poznámke sa dajú pripojiť fotky a rovnako ako pri fotografiách, je možné označiť osoby, o ktorých sa poznámka zmieňuje. Na stránke poznámok užívateľa vidia všetky poznámky priateľov a poznámky napísané inými ľuďmi o nich alebo ich priateľoch. Užívatelia si sem smú importovať externé blogy, ak ich chcú publikovať na Facebooku.

Každý užívateľ má možnosť stať sa členom jednej alebo viacerých skupín. K niektorým skupinám sa môže pridať sám, u iných musí byť pozvaný autorizovaným členom danej skupiny. Skupina združuje ľudí so spoločným záujmom o nejakú vec, produkt, osobu, atď. Konkrétnym príkladom sú skupiny „Kofola: The best product of the Cold War!“, „Masaryk University“, „Prague Drawing Group“. Okrem serióznych skupín, sa tu nachádza mnoho skupín skôr pre pobavenie alebo upútanie pozornosti ako napríklad „If 500 000 join this group I will change my middle name to Facebook“ alebo „If this group reaches 1 mil, I will run around the world for AIDS“ a mnoho ďalších. Užívatelia môžu vytvárať vlastné skupiny, vyhľadávať skupiny a pridávať sa k nim a môžu vidieť skupiny, ku ktorým sa pridali ich priatelia.

Aplikácia „Udalosti“ je vynikajúci spôsob ako oboznámiť priateľov o nejakej zaujímavej nadchádzajúcej udalosti, či zorganizovať stretnutie. Stránka udalostí umožňuje užívateľovi vytvoriť novú udalosť, skontrolovať relevantné aktuálne udalosti pre seba a svojich priateľov a vidieť udalosti, ktoré sa udiali v minulosti.

Vlastnou aplikáciou Facebooku je „Tržnica“, slúži na zaznamenávanie vecí na predaj, voľných ubytovacích priestorov na prenájom, aktuálne voľných pracovných pozícií atď. Jej hlavným využitím je nájdenie vecí, ktoré chcú užívatelia kúpiť, použiť či zaznamenať.

Facebook „Darčeky“ sú ikony. Za 1\$ si ich tu môžete kúpiť a poslať priateľom na Facebooku. Ikony dizajnovala Susan Kare, dizajnérka originálnych ikon pre počítače Macintosh v roku 1983.

Užívatelia majú niekoľko možností ako spolu komunikovať. Jedna, už vyššie spomenutá, je stena, kde si môžu nechávať odkazy. Prečítať si ich môže každý, kto má povolenie na prezeranie profilu danej osoby. Výhodou je, že na odkaz môžu reagovať viacerí priatelia, a dohodnúť si spolu stretnutie bez toho, aby každý písal osobitne každému.

Pre privátne správy, určené len pre dve komunikujúce strany existuje „Inbox“. Funguje to ako malá Facebook mail služba. Ukladajú sa sem správy, ktoré sú viditeľné len pre prijímateľa a odosielateľa.

Ďalšou možnosťou je chat. Umožňuje komunikáciu v reálnom čase bez prídavnej inštalácie a vytvárania separovaného „zoznamu priateľov“, pretože Facebook využíva zoznam priateľov užívateľa. Ten je hlavným zdrojom, kde sa dajú nájsť informácie o priateľoch registrovaných na Facebooku. Užívateľ samozrejme môže editovať ich detaily a rýchlo sa dostať k ich profilom.

Okrem profilovej stránky má každý užívateľ domovskú stránku. Je to stránka, ktorá neustále aktualizuje svoj obsah, zoznam noviniek o aktivitách užívateľových priateľov na Facebooku. Napríklad, ak užívateľ nahrá fotoalbum do svojho profilu, všetkým jeho priateľom sa na domovskej stránke zobrazí krátka správa, prípadne zmenšeniny niektorých nahratých fotografií.

Na stránkach Facebooku alebo stránkach ich partnerov sa nachádza „tlačítko“ Zdieľať. Pomocou neho môže užívateľ odoslať obsah v správe alebo zobrazit' tento obsah na stenu svojho profilu.

Zaujímavým nástrojom je „Lexikon“, díva sa na využitie slov alebo fráz v profile, skupinách, udalostiach a stenách. Napríklad: zadáme slová „love“ a „hate“ na porovnanie

použitia daných dvoch slov na stenách užívateľov. Zadať sa dá maximálne 5 výrazov, pričom každý výraz môže byť jedno slovo alebo dvoj-slovná fráza skladajúca sa z písmen alebo čísel.

Facebook podporuje mobilné telefóny. Možnosti ich využitia sú tri: Mobilný web, Mobilné nahrávanie a Mobilné texty. Mobilný web je alternatívnou verziou Facebooku, špeciálne navrhnutého pre mobilné telefóny. Obsahuje všetko z regulárnej stránky a prispôsobuje sa malému displeju mobilu. Mobilné nahrávanie umožňuje užívateľom nahrávať videá a poznámky z ich mobilov priamo na Facebook. Mobilné texty sú určené k spojeniu s priateľmi a vyhľadaniu informácií na Facebooku za použitia telefónov, posielaním a prijímaním textových správ.

Platforma pre mobilné telefóny povoľuje každému z 80 000 vývojárov rozšíriť ich aplikácie k práci s mobilnými telefónmi. Užívatelia si potom môžu zvoliť posielanie a prijímanie správ z daných aplikácií, alebo komunikovať s aplikáciami na mobilovej stránke podobne, ako to už urobili na počítačovej.

„Verejné vyhľadávanie“ je služba, ktorá dokáže vyhľadať meno a profilový obrázok ktoréhokolvek člena Facebooku, ale len v prípade, že má nastavené práva na vyhľadávanie pre všetkých (práva môžu byť nastavené pre sieť, priateľov a pre všetkých). Ak niekto, kto nie je prihlásený do systému, vyhľadáva na Facebooku, uvidí len verejné výsledky vyhľadávania. Verejné vyhľadávanie sprístupňuje menej informácií o osobe ako vyhľadávanie inicializované osobou registrovanou na Facebooku.

Okrem verejného vyhľadávania disponuje Facebook aj e-mailovým vyhľadávaním. Užívateľ musí byť prihlásený, aby mohol túto službu využiť. Na základe e-mailových adries v e-mailovej schránke užívateľa vyhledá jej/jeho priateľov a ona/on si ich smie pridať k Facebook priateľom (priateľstvo musí potvrdiť druhá strana), alebo im poslať pozvánku na Facebook, pokiaľ tam ešte nemajú vytvorený účet.

Stránky Facebooku môžu využívať lokálne obchody, značky, hudobníci a všetky typy organizácií na vytvorenie svojej prezentácie zdarma. Užívatelia sa tak môžu pridať k fanúšikom nejakého obchodu alebo organizácie a spolu s ostatnými členmi „klubu fanúšikov“ viesť diskusie a reagovať na daný obchod či organizáciu. Členovia nejakého klubu fanúšikov môžu zdieľať informácie o tomto obchode so svojimi priateľmi.

Technické informácie:

Jadro Facebooku je postavené na softwarovom balíku LAMP (Linux, Apache, MySQL, PHP). Systém ale používa mnoho ďalších technológií ako AJAX, Java alebo Flash. Pre celkovú tvorbu a prispôbenie vzhľadu aplikácií, ktoré vývojári vytvorili pre Facebook bol vyvinutý jazyk FBML (Facebook Markup Language). Je extenziou HTML a zaisťuje konzistenciu aplikácií a ich bezpečnosť. Pod názvom FBJS (Facebook JavaScript) sa skrýva upravená verzia JavaScriptu, ktorá sa tiež dá použiť na vývoj aplikácií. Pre otázky k databáze sa používa FQL (Facebook Query Language).

Niekoľko štatistických údajov:

V súčasnosti je Facebook štvrtou stránkou s najväčšou prevádzkou na svete a prvou stránkou s najväčšou prevádzkou medzi sociálnymi stránkami na svete.

Obsahuje cez 55 000 regionálnych, pracovných, vysokoškolských a stredoškolských sietí.

Viac ako polovica užívateľov Facebooku už neštuduje.

Obsahuje viac ako 10 miliónov fotografií nahraných na stránky.

Denne je nahraných viac ako 30 miliónov fotografií.

Zahŕňa viac ako 6 miliónov aktívnych užívateľov v skupinách.

Viac ako 35 prekladov je už prístupných na stránke, cez 65 sa nachádza v prograse.

Cieľom je ponúknuť Facebook v čo najväčšom počte jazykov a to čo najrýchlejšie.

Facebook využíva viac ako 400 000 vývojárov a podnikateľov z viac ako 160 štátov.
Viac ako 52 000 aplikácií je momentálne prístupných na Facebooku.
140 nových aplikácií je pridaných každý deň.
Viac ako 95% užívateľov použilo aspoň jednu aplikáciu založenú na Facebook platforme.

Zhodnotenie:

Facebook pre mňa predstavuje cestu ako sa skontaktovať a zostať v kontakte so starými priateľmi, ktorých som už nevidela aj niekoľko rokov a možnosť nájsť nových priateľov. Ponúka mnoho zaujímavých aplikácií, ktoré nie len pobavia a vyplnia voľný čas či nudu, alebo na chvíľku odreagujú myseľ (napr. od učenia), ale aj precvičia schopnosti napr. v geografii, histórii, niektoré ponamáhajú mozgové závitky alebo zistia ako ste na tom so slovnou zásobou, či slovnou zásobou cudzieho jazyka.

Facebook však môže mať aj neblahé účinky. Hlavné negatívum vidím v tom, že niektorí ľudia, hlavne deti, sú ľahko ovplyvnitelní a ľahko sa môžu na ňom stať závislými, resp. na jeho aplikáciách. Stačí zadať do Googlu „facebook addiction“ a on zobrazí niekoľko milión odkazov na túto tému. Preto by mali dávať pozor hlavne rodičia a zaujímať sa ako trávia čas ich ratolesti.

Mnoho ľudí sa sťažuje na množstvo pozvánok od rôznych aplikácií, mne osobne to nevadí. Tieto pozvánky posielajú priatelia, takže si myslím, že hromadný Facebook mail priateľom, by to aspoň z časti vyriešil.

Žiadny systém nie je dokonalý, ak sa niekomu niečo páči, druhý môže mať na to úplne iný pohľad. Existuje mnoho podobných systémov (MySpace.com, LinkedIn.com, Unister.com, Libimseti.cz, Spoluzaci.cz...) ako Facebook, každý by si mal vybrať ten, čo mu najviac vyhovuje a neriešiť spory o tom, ktorý je „lepší“. Mojim potrebám najviac vyhovuje Facebook, a preto je pre mňa ten naj.

Zdroje:

http://www.nytimes.com/2007/05/25/technology/25social.html?_r=1&oref=slogin

<http://www.facebook.com/press/info.php?statistics>

<http://www.facebook.com/press/product.php>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Facebook>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Facebook>

Metadata v Dublin Core:

```
<link rel="schema.DC" href="http://purl.org/dc/elements/1.1/" />
<meta name="DC.Title" content="Facebook" />
<meta name="DC.Creator" content="Lenka Bartošová" />
<meta name="DC.Subject" content="Facebook" />
<meta name="DC.Description" content="Facebook je sociálna utilita uľahčujúca
zdieľanie informácií pomocou sociálneho grafu." />
<meta name="DC.Date" content="5.12.2008" />
<meta name="DC.Type" content="Text" />
<meta name="DC.Type" content="Esej" />
<meta name="DC.Format" content="application/pdf" />
<meta name="DC.Format" content="computerFile" />
<meta name="DC.Identifier"
content="http://www.fi.muni.cz/~xbartos/Facebook.pdf" />
<meta name="DC.Source" content="http://www.facebook.com" />
<meta name="DC.Language" content="sk" />
```